P9_TA(2021)0084

Evropski semester: vidiki zaposlovanja in socialni vidiki v letni strategiji za trajnostno rast za leto 2021

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. marca 2021 o evropskem semestru za usklajevanje ekonomskih politik: vidiki zaposlovanja in socialni vidiki v letni strategiji za trajnostno rast za leto 2021 (2020/2244(INI))

(2021/C 474/10)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 17. septembra 2020 o letni strategiji za trajnostno rast za leto 2021 (COM(2020)0575),

— ob upoštevanju predloga skupnega poročila Komisije in Sveta z dne 18. novembra 2020 o zaposlovanju (COM(2020)0744),

— ob upoštevanju druge izdaje ekonomskih obetov Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD) v letu 2020 z dne 1. decembra 2020,

— ob upoštevanju globalnega poročila Mednarodne organizacije dela (MOD) o plačah 2020–2021 z dne 2. decembra 2020 o plačah in minimalnih plačah v času covida-19 ter pregledov MOD o covidu-19 in svetu dela,

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. januarja 2017 o evropskem stebru socialnih pravic [1],

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. januarja 2020 z naslovom Močna socialna Evropa za pravičen prehod (COM(2020)0014),

— ob upoštevanju agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030,

— ob upoštevanju ciljev OZN za trajnostni razvoj, zlasti 1., 3., 4., 5., 8., 10. in 13. cilja,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (COM(2019)0640),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. maja 2020 z naslovom Čas za Evropo: obnova in priprava za naslednjo generacijo (COM(2020)0456),

— ob upoštevanju mehanizma za okrevanje in odpornost,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. maja 2020 z naslovom Proračun EU kot gonilo načrta okrevanja za Evropo (COM(2020)0442),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. novembra 2017 o boju proti neenakostim kot vzvodu za spodbujanje ustvarjanja delovnih mest in rasti [2],

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 27. maja 2020 z naslovom Prilagojeni delovni program Komisije za leto 2020 (COM(2020)0440),

— ob upoštevanju predloga Komisije z dne 28. maja 2020 za Uredbo Sveta o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po pandemiji COVID-19 (COM(2020)0441),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 1. julija 2020 o programu znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost (COM(2020)0274),

---

[1] UL C 242, 10.7.2018, str. 24.
[2] UL C 356, 4.10.2018, str. 89.

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. februarja 2020 z naslovom Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope (COM(2020)0067),

— ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 1. julija 2020, priloženega predlogu priporočila Sveta z naslovom Most do delovnih mest – okrepitev jamstva za mlade (SWD(2020)0124),

— ob upoštevanju svojega stališča z dne 10. julija 2020 o predlogu sklepa Sveta o smernicah za politike zaposlovanja držav članic ([3]),

— ob upoštevanju svojega stališča z dne 8. julija 2020 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) št. 1303/2013 glede virov za posebno dodelitev za pobudo za zaposlovanje mladih ([4]),

— ob upoštevanju evropske gospodarske napovedi iz pomladi 2020, objavljene 6. maja 2020,

— ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomskega in socialnega odbora z dne 18. septembra 2020 o dostojnih minimalnih plačah v vsej Evropi ([5]),

— ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 16. julija 2020 o načrtu okrevanja za Evropo in večletnem finančnem okviru 2021–2027 ([6]),

— ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 11. decembra 2019 o skupnih minimalnih standardih na področju zavarovanja za primer brezposelnosti v državah članicah EU – konkreten korak za učinkovito izvajanje evropskega stebra socialnih pravic ([7]),

— ob upoštevanju študije Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound) z dne 24. junija 2020 z naslovom COVID-19: Policy responses across Europe (Covid-19: politični ukrepi po Evropi),

— ob upoštevanju političnih usmeritev naslednje Evropske komisije za obdobje 2019–2024 z naslovom Bolj ambiciozna Unija – Moj načrt za Evropo, ki jih je 9. oktobra 2019 predstavila predsednica Komisije Ursula von der Leyen,

— ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili Svet, Parlament in Komisija,

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 10. marca 2020 z naslovom Nova industrijska strategija za Evropo (COM(2020)0102),

— ob upoštevanju študije OECD z dne 15. junija 2018 z naslovom A Broken Social Elevator? How to Promote Social Mobility (Pokvarjeno socialno dvigalo? Kako spodbujati socialno mobilnost),

— ob upoštevanju Direktive (EU) 2019/1158 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev ter razveljavitvi Direktive Sveta 2010/18/EU ([8]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. maja 2016 o revščini z vidika spola ([9]),

— ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne 19. septembra 2018 o digitalnem razkoraku med spoloma ([10]),

---

([3]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0194.
([4]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0180.
([5]) UL C 429, 11.12.2020, str. 159.
([6]) UL C 364, 28.10.2020, str. 124.
([7]) UL C 97, 24.3.2020, str. 32.
([8]) UL L 188, 12.7.2019, str. 79.
([9]) UL C 76, 28.2.2018, str. 93.
([10]) UL C 440, 6.12.2018, str. 37.

— ob upoštevanju šeste evropske raziskave Eurofounda o delovnih pogojih – poročilo o pregledu (iz leta 2017),

— ob upoštevanju skupnega poročila Komisije in Eurofounda iz leta 2019 z naslovom How computerisation is transforming jobs: evidence from Eurofound's European Working Conditions Survey (Kako informatizacija vpliva na preoblikovanje delovnih mest: dokazi iz Eurofoundove evropske raziskave o delovnih pogojih),

— ob upoštevanju študije Oddelka za znanstvene napovedi službe Evropskega parlamenta za raziskave z dne 31. marca 2020 z naslovom Rethinking education in the digital age (Ponovni razmislek o izobraževanju v digitalni dobi),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. novembra 2018 o storitvah oskrbe v EU za večjo enakost spolov ([11]),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 2. junija 2016 o Evropski agendi za sodelovalno gospodarstvo (COM(2016)0356),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. septembra 2018 o možnostih za ponovno vključevanje delavcev, ki okrevajo po poškodbi in bolezni, v kakovostno zaposlitev ([12]),

— ob upoštevanju razprave s predstavniki nacionalnih parlamentov o prednostnih nalogah evropskega semestra za leto 2021,

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. decembra 2020 o močni socialni Evropi za pravičen prehod ([13]),

— ob upoštevanju skupnega poročila Evropske komisije in OECD z dne 19. novembra 2020 o pregledu zdravstva: Evropa 2020 – Cikel o zdravstvenem stanju v EU,

— ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 20. februarja 2013 o vlaganju v zdravje (SWD(2013)0043),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 4. aprila 2014 o učinkovitih, dostopnih in prožnih zdravstvenih sistemih (COM(2014)0215),

— ob upoštevanju mnenja strokovne skupine Komisije za učinkovite načine vlaganja v zdravje z dne 25. novembra 2020 o organizaciji odpornega zdravstvenega in socialnega varstva po pandemiji covida-19,

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 17. oktobra 2019 o ekonomiji blaginje,

— ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za proračun in mnenja Odbora za kulturo in izobraževanje,

— ob upoštevanju poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve (A9-0026/2021),

A. ker se je po podatkih iz Eurostatove prve ocene letne rasti za leto 2020 ([14]) BDP v euroobmočju zmanjšal za 6,8 %, v EU pa za 6,4 %; ker se bo po podatkih iz evropske gospodarske napovedi, ki jo je Komisija objavila pozimi 2020, BDP EU v letu 2021 povečal zgolj za 1,4 %, BDP v euroobmočju pa za 1,2 %, pri čemer bodo gospodarski rezultati leta 2022 komaj dosegli raven pred pandemijo; ker naj bi bila po napovedih rast zasebne potrošnje v letu 2022 zmerna, predvsem zaradi vztrajne negotovosti glede možnosti zaposlitve in prihodkov, zaradi česar bo previdnostno varčevanje najverjetneje še naprej visoko; ker pa naj bi imeli kapitalski izdatki koristi od zelo spodbujevalnih monetarnih politik, večjih javnih naložb in usmerjenih državnih podpornih programov za podjetja; ker v letni strategiji za trajnostno rast ni bila obravnavana možnost tretjega ali četrtega vala pandemije covida-19, zaradi katere bi se lahko sedanja gospodarska in socialna kriza še poglobila;

([11]) UL C 363, 28.10.2020, str. 80.
([12]) UL C 433, 23.12.2019, str. 9.
([13]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0371.
([14]) Predhodna prva ocena Eurostata z dne 2. februarja 2021: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/portlet_file_entry/2995521/2-02022021-AP-EN.pdf/0e84de9c-0462-6868-df3e-dbacaad9f49f

četrtek, 11. marec 2021

B. ker se skladi in programi EU iz večletnega finančnega okvira 2014–2020 v nekaterih državah članicah še ne izvajajo v celoti; ker bodo sredstva za financiranje instrumenta za okrevanje (Next Generation EU), zlasti mehanizma za okrevanje in odpornost, na voljo šele potem, ko bodo države članice ratificirale Sklep Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 ([15]);

C. ker so institucije EU večkrat priznale, da je treba sprejeti ukrepe za obravnavanje neenakosti na področju zdravstva in varovanja zdravja ljudi v času sedanje gospodarske recesije ([16]);

D. ker se je z izbruhom pandemije covida-19 obrnil pozitivni trend stopnje zaposlenosti v EU-27 v zadnjih šestih letih, zaradi česar se je število zaposlenih v drugem četrtletju leta 2020 zmanjšalo za približno 6,1 milijona, kar je 4,5-odstotno zmanjšanje v primerjavi z letom 2020 ([17]); ker je po podatkih Eurostata leta 2019 pred pandemijo 8,5 % prebivalcev EU, mlajših od 60 let, živelo v gospodinjstvih, v katerem so odrasli v zadnjem letu delali manj kot 20 % svojega celotnega delovnega potenciala in so se znašli v zaskrbljujočem položaju revščine zaposlenih ([18]); ker je prekarna zaposlitev še vedno velik problem, ki negativno vpliva na trge dela; ker nekateri ljudje, ki imajo še vedno zaposlitev, delajo s skrajšanim delovnim časom, tako da imajo manjše dohodke, kar najbolj vpliva na delavce iz ranljivih kategorij; ker je posebej zaskrbljujoče, da naj bi bilo po poročilu Eurofounda zmanjšanje števila zaposlenih v EU-27 v prvem valu pandemije bolj povezano z večjim prehodom v neaktivnost kot z brezposelnostjo in s posledično manjšo povezanostjo s trgom dela ([19]);

E. ker naj bi se povprečno število opravljenih delovnih ur povečevalo hitreje kot število zaposlenih, stopnja zaposlenosti pa bi se lahko še zmanjšala, če se ukinejo programi skrajšanega delovnega časa; ker je prerazporeditev delavcev običajno dolgotrajen proces, zato se pričakuje, da se bo stopnja zaposlenosti v letu 2021 nekoliko zmanjšala; ker naj bi se kljub pričakovanemu gospodarskemu okrevanju naslednje leto stopnja brezposelnosti v EU še povečala, in sicer s 7,7 % leta 2020 na 8,6 % leta 2021 in naj bi se leta 2022 znižala na 8 %, pri čemer bodo še vedno obstajale razlike med državami članicami ([20]);

F. ker lahko naložbe povečajo skupno faktorsko produktivnost, kar bi bilo dobrodošlo glede na doslej dosežene mešane rezultate, vključno s počasnim gospodarskim okrevanjem pred pandemijo in povečanjem prekarne zaposlitve; ker bo sedanji dvojni prehod, zeleni in digitalni, pomembno vendar različno vplival na zaposlovanje po sektorjih, regijah in kategorijah delavcev; ker se bodo s tem odprle nove priložnosti, obenem pa bo v številnih regijah in industrijskih panogah prišlo tudi do večjih družbeno-gospodarskih izzivov; ker mora EU sprejeti skupno strategijo za spremljanje delavcev in podjetij, s čimer bi zagotovila, da nihče ne bo zapostavljen; ker so se ti učinki zaradi koronavirusne krize še zaostrili, predvsem v trendih na trgih dela, vpliv pa bo verjetno čutiti tudi pri potrebah na področju izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja; ker so se zaradi pandemije bistveno spremenile prakse na trgu dela in je morala več kot tretjina delavcev v EU začeti delati od doma ([21]); ker bi moral biti odklop od dela temeljno načelo, na podlagi katerega bi lahko zaposleni zunaj delovnega časa brez negativnih posledic prekinili opravljanje službenih nalog in elektronsko komunikacijo, da bi imeli ustrezno usklajeno poklicno in zasebno življenje;

([15]) Sklep Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije in razveljavitvi Sklepa 2014/335/EU, Euratom (UL L 424, 15.12.2020, str. 1).

([16]) Obvestilo Sveta z dne 16. oktobra 2020 o Predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa za ukrepe Unije na področju zdravja za obdobje 2021–2027 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 282/2014 („program EU za zdravje“) ter resoluciji Evropskega parlamenta z dne 10. julija 2020 o strategiji EU na področju javnega zdravja po pandemiji covida-19 (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0205).

([17]) Predlog Komisije z dne 18. novembra 2020 o skupnem poročilu Komisije in Sveta o zaposlovanju (COM(2020)0744).

([18]) Eurostat, „Over 20 % of EU population at risk of poverty or social exclusion in 2019“ (V letu 2019 je bilo več kot 20 % prebivalstva izpostavljenega tveganju revščine ali socialne izključenosti), Evropska komisija, Luxembourg, 2020.

([19]) Eurofound, „COVID-19: Some implications for employment and working life“ (Covid-19: Nekatere posledice za zaposlovanje in delovno življenje), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2021 (v postopku objave).

([20]) J. Hurley, „COVID-19: A tale of two service sectors“ (Covid-19: Zgodba o dveh storitvenih sektorjih), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2021.

([21]) Eurofound „Living, working and COVID-19“ (Življenje, delo in covid-19), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2020, str. 9.

G. ker so bili pred pandemijo covida-19 gospodarski trendi kljub razlikam med državami članicami v letnih pregledih evropskega semestra na splošno opisani kot pozitivni; ker dokazi kažejo, da še vedno obstaja neenakost med ljudmi ter med državami in regijami ter znotraj njih, in se celo povečuje; ker to povzroča razlike, ki jih je treba odpraviti s presečnim pristopom, da bi za vse skupine zagotovili enake možnosti in dostojno življenje; ker je treba nekatere regije, ki se v procesu razogljičenja industrije soočajo z večjimi izzivi, finančno podpreti, denimo iz sklada za pravični prehod, druge, ki so preveč odvisne od turizma in z njim povezanih storitev, pa do sredstev iz skladov za prehod niso upravičene, čeprav so nekatere od njih ozemlja z najvišjimi stopnjami brezposelnosti; ker se pomoč zaradi covida-19, ki jo države članice zagotavljajo svojim delavcem in podjetjem, bistveno razlikuje; ker se bo treba ne glede na krizo zaradi covida-19 še naprej spoprijemati z globalnimi izzivi, kot sta digitalizacija in boj proti podnebnim spremembam, zagotoviti pa bo treba pravičen prehod, da nihče ne bi bil zapostavljen;

H. ker so se zaradi koronavirusne krize po vsem svetu povečale razlike v plačah, pri čemer so državne subvencije in politika minimalnih plač le delno v pomoč, posledica pa so izredna prekarnost in nezadostna zaščita; ker socialno-ekonomske posledice krize in posledično vse večje neenakosti najbolj prizadenejo slabše plačane delavce, predvsem ženske in mlade, ki že tako težje usklajujejo svoje poklicno in zasebno življenje;

I. ker imajo države članice različne sisteme socialne zaščite, ki so močno preobremenjeni, saj morajo ublažiti socialne posledice krize in vsem zagotoviti dostojne življenjske pogoje ter dostop do osnovnih storitev, kot so zdravstvo, izobraževanje in nastanitev; ker lahko stanovanjski stroški in stroški otroškega varstva gospodinjstva potisnejo v revščino, kar je je treba upoštevati pri oceni revščine zaposlenih in vključevanju stanovanjskih stroškov v standardne kazalnike poročila o socialnih razmerah; ker je leta 2018 9,6 % prebivalstva EU-27 živelo v gospodinjstvih, ki so za stanovanje porabila 40 % ali več ekvivalentnega razpoložljivega dohodka, čeprav so med državami članicami obstajale precejšnje razlike; ker se revščina zaposlenih v EU od gospodarske in finančne krize leta 2008 povečuje in ker se ocenjuje, da je 10 % zaposlenih v EU izpostavljenih tveganju revščine ([22]);

J. ker se je stopnja brezposelnosti mladih zaradi koronavirusne krize povečala in septembra 2020 dosegla 17,1 % ter se pričakuje, da bo še naprej naraščala; ker 11,6 % mladih med 15. in 24. letom starosti ni zaposlenih, se ne izobražuje ali usposablja)[15]; ker koronavirusna kriza vpliva na dostop prikrajšanih družbenih skupin do izobraževanja, na primer za starše samohranilce, družine z nizkimi dohodki in velike družine, ki težko dostopajo ali si privoščijo opremo za digitalno izobraževanje za otroke; ker vse večje medgeneracijske razlike negativno vplivajo na vzdržnost našega sistema socialnega varstva in na stabilnost naše demokracije; ker bo imel gospodarski izpad dolgoročne negativne posledice za zaposlovanje mladih, ki se utegnejo znajti v položaju, v katerem imajo manj priložnosti in/ali slabše priložnostmi in slabe delovne pogoje;

K. ker so ženske še posebej izpostavljene spremembam na trgu dela zaradi obveznosti v zvezi s socialnim varstvom ter neenake razporeditve neplačanega gospodinjskega dela ter nege in varstva, diskriminacije zaradi nosečnosti in materinstva, poklicne segregacije in bolj prekarnih zaposlitev; ker presečna ocena kaže, da so ženske v ranljivih skupinah, kot so mlade ženske z otroki, predvsem samske matere, Rominje, invalidke ali migrantke, pogosteje v slabšem položaju ([23]);

([22]) Eurostat, „1 in 10 employed persons at risk of poverty in 2018“ (V letu 2018 je bil vsak deseti zaposleni izpostavljen revščini) Evropska komisija, Luxembourg, 2020, https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200131-2.

([23]) Svetovalni odbor za enake možnosti žensk in moških, „Opinion on Intersectionality in Gender Equality Laws, Policies and Practices“ (Mnenje o presečnosti zakonodaje, politik in praks na področju zagotavljanja enakosti spolov), Evropski inštitut za enakost spolov, Vilnius, 2020.

četrtek, 11. marec 2021

L. ker so vrzeli v zaposlenosti med spoloma (11,4 %), plačne vrzeli med spoloma (14 %) in razlike v pokojninah med spoloma (30 %) še vedno nesprejemljivo visoke; ker je odprava vrzeli v zaposlenosti med spoloma nujna s socialnega in gospodarskega vidika, saj močno vpliva na življenje žensk, tudi na njihovo finančno varnost in kakovostjo življenja, ekonomski stroški te vrzeli pa so leta 2018 še vedno znašali okrog 320 milijonov EUR (2,4 % BDP EU) ([24]); ker so izboljšanje zaposlitvenih možnosti za ženske, zagotavljanje enakega plačila in omogočanje dobrega ravnovesja med poklicnim in zasebnim življenjem ter ustrezno upoštevanje obdobij skrbi za otroke v pokojninsko dobo, tudi za moške, bistvenega pomena za trajnostno družbeno in gospodarsko rast in razvoj in dolgoročno fiskalno vzdržnost v EU;

M. ker so marginalizirane skupine ljudi socialno izključene in revne ter se zaradi pandemije covida-19 soočajo s posebnimi izzivi, spremembe na trgu dela, ki so posledice pandemije, pa nanje nesorazmerno vplivajo; ker se romsko prebivalstvo v EU še vedno sooča z najhujšimi socialno-ekonomskimi kazalniki, pri čemer jih več kot 80 % živi v revščini in socialni izključenosti, le 43 % jih ima redno zaposlitev, prav tako pa imajo nesorazmerno visok delež mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljajo; ker je koronavirusna kriza Rome še posebej močno prizadela, predvsem na področju dostopa do izobraževanja in usposabljanja;

N. ker imajo invalidi zaradi pandemije še bolj omejen dostop do storitev; ker digitalni razkorak, vključno z digitalno revščino, nizko digitalno pismenostjo in težavami z univerzalnim oblikovanjem, invalidom še bolj ovira dostop do socialnih pravic; ker je Agencija Evropske unije za temeljne pravice utemeljila, da se invalidni otroci srečujejo s precejšnjimi ovirami pri dostopu do izobraževanja ([25]);

O. ker se je med pandemijo covida-19 povečala brezposelnost med začasnimi delavci; ker ima vsak peti delavec v EU nekakovostno delovno mesto; ker naj bi se v naslednjem desetletju še naprej stopnjevala polarizacija delovnih mest in širile nestandardne oblike zaposlitve, obenem pa naj bi se povečalo število delovnih mest za višje in nižje kvalificirane delavce ([26]); ker bi tehnološke spremembe in uporaba umetne inteligence lahko bistveno spremenile trg dela; ker se lahko zaradi tega razlike v prihodkih še povečajo; ker je bilo povpraševanje po delovni sili vedno najšibkejše na sredini lestvice plač, kar je bilo najbolj opazno v obdobju recesije in krčenja zaposlovanja med letoma 2008 in 2013 ([27]); ker se bo ta trend zaradi pandemije po vseh verjetnosti dodatno okrepil; ker bodo delovna mesta za nizkokvalificirano delo vedno bistvena za družbo ter morajo zagotavljati dostojno plačilo in pogoje; ker se trg dela sooča s hitrim prehodom na okolju prijaznejše in bolj digitalno okolje, ki ustvarja delovna mesta, ki zahtevajo posodobljene kompetence, in ker se je treba osredotočiti na strategijo za usposabljanje, preusposabljanje in izpopolnjevanje zaposlenih vseh starosti; ker mora to potekati istočasno z izboljšanjem delovnih pogojev ali ustvarjanjem novih kakovostnih delovnih mest za vse;

P. ker je trajnostni razvoj eden of temeljnih ciljev Evropske unije, socialna trajnostnost pa je temeljni pogoj za pravičen in vključujoč zeleni, digitalni in demografski prehod; ker socialno tržno gospodarstvo temelji na dveh dopolnjujočih se stebrih, in sicer uveljavljanju konkurence in trdnih ukrepih socialne politike, ki naj bi privedli do polne zaposlenosti in socialnega napredka; ker so trije stebri trajnostnega razvoja gospodarski, socialni in okoljski steber; ker trajnostni razvoj med drugim temelji na polni zaposlenosti in družbenem napredku; ker je to temeljni cilj Evropske unije, določen v členu 3(3) Pogodbe o Evropski uniji (PEU);

([24]) Eurofound (2020), „Women and labour market equality: *Has COVID-19 rolled back recent gains?*“ *(Ali smo zaradi covida-19 nazadovali na področjih, kjer smo v zadnjih letih napredovali?)*, Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2020.

([25]) Agencija Evropske unije za temeljne pravice „Coronavirus pandemic in the EU – fundamental rights implications: focus on social rights“ (Pandemija koronavirusa v EU – vpliv na temeljne pravice: poudarek na socialnih pravicah), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2020.

([26]) Eurofound (2018), „Upward convergence in the EU: Concepts, measurements and indicators“ (Navzgor usmerjena konvergenca v EU: koncepti, meritve in kazalniki), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2018.

([27]) Evropska komisija, „Labour market and wage developments in Europe defy economic downturn“ (Z razvojem trga dela in plač v Evropi proti upočasnitvi gospodarske rasti), Evropska komisija, Bruselj, 2019.

Q. ker so bile neenakosti na področju zdravja glede na socialno-ekonomski status precejšnje že pred krizo zaradi covida-19; ker se je podaljševanje pričakovane življenjske dobe v EU upočasnilo in ustavilo; ker je kriza zaradi covida-19 poslabšala rezultate na področju telesnega in duševnega zdravja, zlasti najranljivejših skupin;

R. ker so posledice pandemije covida-19 še večje zaradi že obstoječih neenakosti, ki so v zadnjem desetletju stopnjevale, zaradi zmanjšanja naložb v javne storitve po svetovni finančni krizi pa so se povečale neenakosti glede zdravstvenih potreb;

S. ker so se pojavile ali okrepile nove oblike zaposlovanja, ki naj bi v prihodnosti bistveno spremenile način dela, kot so delo na daljavo in nestandardni načini dela; ker so se med omejitvijo gibanja pojavili novi fenomeni in okrepili obstoječi trendi, kot je brisanje meje med delom in zasebnim življenjem, povečanje nasilja v družini, zdravstvenih težav delavcev, ki niso zgolj neposredno povezane s pandemijo covida-19, denimo kostno-mišična obolenja ali psihične težave, pa tudi težave pri usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja zaradi spremenjenih vzorcev dela ter potreba po združevanju dela z zagotavljanjem oskrbe in pogosto tudi šolanja na daljavo;

T. ker se zaradi pandemije poglablja zdravstvena in socialna neenakost ([28]) v številnih skupinah, vključno z otroci v družinah z nizkimi dohodki in starejšimi, eden od napovedanih učinkov pandemije covida-19 pa naj bi bila večja stopnja revščine (tveganju revščine je trenutno izpostavljeno več kot 20 milijonov državljanov EU ([29])), ki so ji izpostavljene novi sloji prebivalstva; ker Eurofound predlaga, da bi pregled socialnih kazalnikov, ki spremlja evropski steber socialnih pravic, dopolnili z dodatnimi kazalniki, ki bi zajemali kakovost delovnih mest, socialno pravičnost in enake možnosti, trdne sisteme socialnega varstva in pravično mobilnost;

U. ker je pri iskanju prilagojenih rešitev za trg dela v socialnem modelu EU izjemno pomemben socialni dialog; ker je socialni dialog oslabljen in ker se je zaradi procesa decentralizacije, ki je sledil krizi leta 2008, in zaradi reform trga dela, ki so bile uvedene v nekaterih državah članicah, po vsej EU zmanjšal obseg kolektivnih pogajanj, kot je poudarjeno v poročilih o državah v okviru evropskega semestra; ker je po podatkih Eurofounda sodelovanje socialnih partnerjev v številnih državah članicah pri oblikovanju odzivov politike trga dela na covid-19 bolj omejeno, kot bi bilo v nekriznih razmerah ([30]);

V. ker je dohodkovna neenakost v EU še naprej velika; ker konkurenca na področju davkov in stroškov dela škoduje enotnemu trgu in povezanosti med državami članicami; ker so dobro zasnovani napredni davčni sistemi in sistemi socialnih prejemkov, socialne naložbe ter zagotavljanje kakovostnih javnih in socialnih storitev ključni vzvodi za preprečevanje prenosa prikrajšanosti iz ene generacije v naslednjo;

W. ker je pandemija močno prizadela izobraževalni sistem v EU in privedla do zaprtja šol, univerz in visokih šol; ker bodo negativne posledice odločitve o proaktivnem zaprtju šol na telesno in duševno zdravje ter izobraževanje otrok po vsej verjetnosti odtehtale koristi te odločitve, zlasti na območjih, kjer je prebivalstvo izpostavljeno tveganju revščine ali socialne izključenosti;

X. ker se je treba demografskega izziva lotiti celovito na podlagi vključujočih, nediskriminatornih političnih rešitev na področju pokojnin, socialnega varstva in zaščite, kakovostnih in dostopnih storitev in infrastrukture za varstvo otrok ter oskrbo starejših in invalidov, podpore družinam, stanovanj, ustanov za predšolsko vzgojo, dolgotrajne oskrbe, zdravstvenih sistemov, vključno s preventivno nego in prihološko podporo, boja proti revščini in socialni izključenosti, vključevanja migrantov v družbo ter usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja, zagotavljanja enakosti spolov, zdravega in aktivnega staranja, visoke stopnje zaposlenosti in plač; ker so dobri delovni in življenjski

([28]) EuroHealthNet, „Recovering from the COVID-19 pandemic and ensuring health equity – The role of the European Semester (Okrevanje po pandemiji covida-19 in zagotavljanje enakosti v zdravstvu – vloga evropskega semestra), EuroHealthNet, Bruselj, 2020.

([29]) Eurostat, „People at risk of poverty or social exclusion“ (Ljudje, ki so izpostavljeni revščini ali socialni izključenosti), Evropska komisija, Luxembourg, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/t2020_50/default/table?lang=en.

([30]) Prihodnja poročila: Eurofound, „COVID-19: Some implications for employment and working life“ (Covid-19: Nekatere posledice za zaposlovanje in poklicno življenje), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2021; Eurofound, „Involvement of social partners in policymaking during COVID-19“ (Vključenost socialnih partnerjev pri oblikovanju politik med pandemijo covida-19), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2021.

pogoji v življenjskem obdobju bistveni za zagotovitev, da oseba ne bo potrebovala nege in oskrbe v starosti, in ker so ustrezne in cenovno dostopne bivalne razmere in visokokakovostno lokalno okolje, tudi fizični, socialni in storitveni vidik, pomembni dejavniki, ki omogočajo samostojno življenje;

Y. ker se je po podatkih Eurofounda delovna sila v sektorju izvajanja dolgotrajne oskrbe v zadnjem desetletju povečala za tretjino in je to ključni sektor, ki ga je treba upoštevati, ne le za zagotavljanje kakovosti življenja starajočega se prebivalstva, temveč tudi enakosti spolov s treh vidikov: večino dolgotrajne oskrbe izvajajo neformalni oskrbovalci, med katerimi so pretežno ženske, večina delavcev v sektorju je ženska, kar se skoraj ni spremenilo, in tudi večina oskrbovancev je žensk, ki imajo v vseh državah članicah v povprečju daljšo pričakovano življenjsko dobo kot moški ([31]);

Z. ker smo v prelomnem obdobju zgodovine, ko se v veliki meri izpodbija prepričanje, da gospodarska rast samodejno koristi vsem sektorjem družbe; ker se srednji razred krči, delovni pogoji za proizvodne, nizkokvalificirane in platformne delavce so vse bolj prekarni ter jih potiskajo v revščino, vse večja pa je tudi polarizacija na podlagi prihodkov in bogastva; ker so ukrepi za zajezitev širjenja koronavirusa ekonomsko močno prizadeli ustvarjalne in turistične sektorje, vključno z organizacijo prireditev in predstav, kulturnim turizmom in nesnovno kulturno dediščino, kot tudi mala in srednja podjetja, samozaposlene, lokalna in družinska podjetja;

AA. ker se zdi, da se je tveganje revščine med delavci z nestandardno obliko zaposlitve po recesiji povečalo, zaradi pandemije covida-19 pa še bolj;

AB. ker bi morale imeti javne naložbe in njihovi učinki privabljanja osrednjo vlogo v tej novi ekonomski paradigmi, kar je v nasprotju s hipotezo izrivanja, ki v zadnjih treh desetletjih prevladuje v gospodarskem razmišljanju; ker kohezijska politika kot glavna naložbena politika EU za družbeni, gospodarski in teritorialni razvoj učinkovito vpliva na zmanjševanje neenakosti in regionalnih razlik, zlasti v najrevnejših regijah; ker je socialna kohezija pogoj za trajnostno gospodarsko rast, ustvarjanje delovnih mest in zaposlovanje;

AC. ker sta pandemija covida-19 in kriza pokazali, da je boj proti brezdomstvu vprašanje javnega zdravja; ker mora vsak večer približno 700 000 brezdomcev v Evropski uniji spati na ulici ali v zatočišču, kar se je v zadnjih desetih letih povečalo za 70 odstotkov;

1. želi opomniti, da je Komisija v letni strategiji za trajnostno rast za leto 2020 ter v pomladanskem in poletnem svežnju evropskega semestra 2020 poudarila, da bi moral evropski semester prispevati k izvajanju evropskega zelenega dogovora, evropskega stebra socialnih pravic in ciljev OZN za trajnostni razvoj; pozdravlja vključitev evropskega stebra socialnih pravic in ciljev OZN za trajnostni razvoj v letno strategijo za trajnostno rast za leto 2021; nujno poziva, naj se v socialnem in ekonomskem modelu, ki bo izboljšal blaginjo ljudi v EU, pravičnosti in socialnim pravicam pripiše enak pomen kot makroekonomskim ciljem; poudarja, da ima pregled socialnih kazalnikov osrednjo vlogo v evropskem semestru ([32]);

2. je seznanjen z ugotovitvijo Evropskega fiskalnega odbora, da je treba spremeniti fiskalni okvir, da se omejijo zapletenosti in nejasnosti, ponudi boljša in trajnejša zaščita javnofinančnih odhodkov, ki spodbujajo trajnostno rast, ter da se določijo realistični cilji za zmanjšanje dolga v državah članicah, ki ne bodo ogrozili navzgor usmerjene socialne konvergence; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo vse socialno-ekonomske, makroekonomske in fiskalne politike držav članic prispevale k uresničevanju ciljev evropskega stebra socialnih pravic, evropskega zelenega dogovora in ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj in da bodo z njimi v celoti skladne ter da se v postopek večstranskega nadzora iz člena 121 PDEU in v okrepljen postopek v zvezi z makroekonomskim neravnotežjem uvedejo socialni in okoljski cilji; meni, da bo treba za vključitev ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj in socialnega stebra v evropski semester prilagoditi obstoječe kazalnike in oblikovati nove, s čimer bi zagotovili spremljanje izvajanja gospodarskih, okoljskih in

([31]) Eurofound, „Long-term care workforce: employment and working conditions“ (Delovna sila v sektorju dolgotrajne oskrbe: zaposlitveni in delovni pogoji), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg, 2021.

([32]) Pregled socialnih kazalnikov, Eurostat 2020 https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-pillar-of-social-rights/indicators/social-scoreboard-indicators.

socialnih politik EU, pa tudi skladnost med cilji politike in proračunskimi sredstvi; poziva Komisijo, naj za proračun EU nemudoma razvije metodologijo za spremljanje odhodkov za cilje Združenih narodov za trajnostni razvoj, ki jo bo mogoče uporabiti tudi za oceno naložb v nacionalne načrte za okrevanje in odpornost;

3. ugotavlja, da 10 let po tem, ko je bil uveden cikel evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik, neravnovesja v EU na področju zaposlovanja in socialnih zadev, na primer segmentacija trga dela, razpršenost plač, vse večjih neenakosti in revščine, zlasti med otroki, še vedno niso odpravljena, temveč so se povečala, kar kaže, da javne politike v nekaterih državah članicah ne zadoščajo za vzpostavitev trdnega sistema socialnega varstva in pravičnejšega trga dela EU in da so potrebne odločnejše in daljnosežnejše politike na ravni EU; je trdno prepričan, da EU ne sme zagotavljati zgolj podpore v obliki denarnih sredstev; poudarja, da se je treba iz sedanje zdravstvene in gospodarske krize nekaj naučiti in da je treba v prihodnosti ukrepati proaktivno;

4. poudarja, da je treba okrepiti demokratično odgovornost za sedanji postopek ocenjevanja semestra; poziva Komisijo in države članice, naj reformirajo finančni pravni okvir in proces evropskega semestra, da bi okrepili demokratično odgovornost in vključenost Evropskega parlamenta, povečali vlogo in udeležbo socialnih partnerjev v EU in državah članicah ter v prihodnjih programih prilagajanja in v okviru evropskega zelenega dogovora zaščitili cilje socialnega napredka v zvezi s sistemi socialnega varstva in kakovostnim zaposlovanjem;

5. poudarja, da bi moral biti bolj vključen v proces evropskega semestra, tudi v priporočila za posamezne države; poudarja pomembno vlogo bolj vključujočega socialnega dialoga s socialnimi partnerji, civilno družbo, mladinskimi organizacijami ter lokalnimi in regionalnimi organi pri oblikovanju evropskega semestra; poudarja, da bo učinkovita, pregledna, celovita, v rezultate usmerjena in na uspešnosti temelječa metodologija, ki bo razvita za mehanizem za okrevanje in odpornost, izboljšala evropski semester, saj bo bolje odražala socialne in okoljske izzive ter izzive, povezane s spolom, in jih bo obravnavala na enaki ravni kot fiskalno usklajevanje, ter se bo na primer bolj posvetila agresivnemu davčnemu načrtovanju, zmanjšanju revščine, enakosti spolov, socialni pravičnosti, socialni koheziji in navzgor usmerjeni konvergenci;

6. meni, da se mora proces trajnostnega semestra v enaki meri osredotočiti na tri razsežnosti: okolje, gospodarstvo in socialno trajnostnost; ponovno poudarja, da je socialno trajnostnost mogoče doseči le z zmanjšanjem neenakosti in revščine ter zagotavljanjem socialnih in zaposlitvenih priložnosti in skupne blaginje; poudarja, da so socialna pravičnost, dostojno delo z zajamčenimi plačami, enake možnosti, pravična mobilnost in močni sistemi socialnega varstva bistveni elementi pravičnega prehoda v trajnostno in socialno EU; poziva Komisijo, naj natančno oceni razsežnosti letnega pregleda trajnostne rasti, da zagotovi, da bodo popolnoma v skladu s členom 3 PEU, ki trajnostni razvoj opredeljuje kot cilj, h kateremu mora stremeti EU, in sicer na podlagi uravnotežene gospodarske rasti in stabilnosti cen, visoko konkurenčnega socialnega tržnega gospodarstva s prizadevanji za zagotovitev polne zaposlenosti in socialnega napredka, ter na podlagi visoke ravni varstva in izboljšanja kakovosti okolja; poziva Komisijo in države članice, naj se skupaj z Evropskim parlamentom osredotočijo na odzivanje na te izzive na podlagi ekološko-socialnih politik EU, v katerih bodo združeni skupna gospodarska blaginja, družbeni napredek in trajnostni razvoj;

Socialna razsežnost mehanizma za okrevanje in odpornost

7. pozdravlja sprejetje mehanizma za okrevanje in odpornost; priznava, da bo povezan s procesom evropskega semestra; poudarja, da mora biti usklajevanje med obema procesoma pregledno in da mora podpirati splošne cilje EU, kot so izvajanje evropskega stebra socialnih pravic, ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, strategije EU za enakost spolov, evropskega zelenega dogovora in digitalnega prehoda; poudarja, da je evropski semester, vključno z načeli evropskega stebra socialnih pravic, tisti okvir, v katerem se opredelijo nacionalne prednostne reforme in spremlja njihovo izvajanje; poudarja, da morajo reforme temeljiti na solidarnosti, vključevanju, socialni pravičnosti, z namenom ustvarjanja kakovostnih delovnih mest in trajnostne rasti, zagotavljanja enakih možnosti in socialnega varstva ter enakopravnega dostopa do njih, da se zaščitijo ranljive skupine in izboljša življenjski standard vseh v EU;

8. razume, da morajo države članice v svoje nacionalne načrte za okrevanje vključiti ukrepe za socialno in teritorialno kohezijo, otroke in mlade, da bi lahko dostopale do sklada; ugotavlja, da socialni mejniki in cilji v uredbi o mehanizmu za okrevanje in odpornost niso bili niti izrecno opredeljeni niti določeni, da pa bi morala Komisija v skladu s sprejeto uredbo določiti skupne kazalnike, ki se bodo uporabljali za poročanje o napredku in spremljanje in ocenjevanje mehanizma, ter opredeliti metodologijo za poročanje o socialnih izdatkih v okviru mehanizma, tudi za otroke in mlade; opozarja na velik pomen kazalnikov, povezanih z izvajanjem načel EPRS, kakovostnega zaposlovanja, navzgor usmerjene socialne konvergence, enakosti in dostopa do priložnosti in socialne zaščite, izobraževanja in spretnosti ter naložb v dostop in priložnosti za otroke in mlade v zvezi z izobraževanjem, zdravjem, prehrano, delovnimi mesti in dostopom do stanovanj, kar je v skladu s cilji jamstva za otroke in jamstva za mlade; poziva Komisijo, naj v okviru dialoga o okrevanju in odpornosti sodeluje z Evropskim parlamentom, socialnimi partnerji in civilno družbo, da bi te kazalnike opredelili v skladu s kazalniki iz resolucije Evropskega parlamenta o močni socialni Evropi za pravičen prehod, da bi lahko ocenjevali naložbe v nacionalne načrte za okrevanje in odpornost in njihove reforme ter predlagane ukrepe za zagotovitev napredka pri doseganju teh ciljev;

9. želi spomniti, da bodo države članice same oblikovale nacionalne načrte za okrevanje in odpornost na podlagi pristopa šestih stebrov iz mehanizma za okrevanje in odpornost ter prednostnih nalog na področju naložb in reform, opredeljenih v okviru evropskega semestra, v skladu z nacionalnimi načrti reform, nacionalnimi podnebnimi in energetskimi načrti, načrti za pravičen prehod, načrti za izvajanje jamstva za mlade ter partnerskimi sporazumi in operativnimi programi v okviru skladov EU; želi spomniti, da mora vsaka država članica v svoj nacionalni program reform vključiti podrobno razlago, kako načrt prispeva k izvajanju evropskega stebra socialnih pravic ter kako pripomore k ustvarjanju kakovostnih delovnih mest, navzgor usmerjeni socialni konvergenci, naložbam v mlade in otroke, enakosti spolov in enakim možnostim za vse; spodbuja države članice, naj vključijo tudi socialne cilje in mejnike ter navedejo ocenjeni znesek naložb v socialni napredek pri njihovem doseganju; vztraja, da mora nacionalni načrt za okrevanje in odpornost prispevati k doseganju ciljev OZN za trajnostni razvoj, k izvajanju strategije za trajnostno rast EU, opredeljene v evropskem zelenem dogovoru, in k izpolnjevanju načel evropskega stebra socialnih pravic; poziva države članice, naj v celoti izkoristijo možnosti, ki jih ponuja splošna odstopna klavzula, da bi podprle podjetja, ki so v težavah in niso likvidna, zlasti tako, da bi izboljšale dostop za mala in srednja podjetja do javnega in zasebnega financiranja, ter da bi obvarovale delovna mesta, plače in delovne pogoje delavcev v EU ter vlagale v ljudi in sisteme socialnega varstva;

10. poziva Komisijo, naj socialne kazalnike iz pregleda socialnih kazalnikov evropskega semestra, zlasti tiste, ki so povezani z dostojnim delom, socialno pravičnostjo in enakimi možnostmi, trdnimi sistemi socialnega varstva in pravično mobilnostjo, vključi v skupne kazalnike, ki se uporabljajo v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost za poročanje o napredku ter spremljanje in ocenjevanje načrtov, pa tudi v metodologijo za poročanje o socialnih naložbah, vključno z jamstvom za otroke in jamstvom za mlade; poudarja, da bo Evropski parlament natančno analiziral delegirani akt v zvezi s tem, ki ga bo predstavila Komisija, da bi ugotovil, ali so socialni kazalniki, preglednica kazalnikov in socialna metodologija skladni s cilji, ter preveril, da ni ugovorov;

11. meni, da se lahko države članice z vzdržnimi sistemi socialnega varstva, ki temeljijo na trdnih gospodarskih in socialnih strukturah, učinkoviteje ter pravično in vključujoče odzivajo na pretrese ter si po njih hitreje opomorejo; poudarja, da sistemi socialnega varstva družbam EU in vsem, ki v njej živijo, zagotavljajo dostop do celovitega nabora storitev in ekonomske podpore za dostojno življenje ter zajemajo naslednja področja ukrepanja: socialno varnost, zdravstvo, izobraževanje, kulturo, stanovanja, zaposlovanje, pravosodje in socialne storitve za ranljive skupine; poleg tega poudarja, da imajo sistemi socialnega varstva ključno vlogo pri doseganju trajnostnega socialnega razvoja, boju proti revščini in socialni izključenosti ter spodbujanju enakosti in socialne pravičnosti; opozarja, da so se sistemi socialnega varstva v krizi zaradi covida-19 znašli pod neprimerljivim pritiskom, saj niso bili zasnovani, da bi izpolnjevali socialne potrebe v času izrednih zdravstvenih in gospodarskih razmer; poziva države članice, naj s podporo EU okrepijo sisteme socialnega varstva, da bodo dobro delovali in da bodo na voljo celotnemu prebivalstvu, zlasti v kriznih razmerah ali v sistemskih pretresih, vključno z opredelitvijo ciljev za socialne naložbe v enaki višini kot za digitalne in zelene naložbe;

12. poziva Komisijo in države članice, naj v svojih ukrepih za okrevanje obravnavajo potrebe otrok in sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev enakopravnega dostopa vseh otrok do podpore v zgodnjih letih, do izobraževanja o novih tehnologijah ter vešči, etični in varni uporabi digitalnih orodij, pa tudi do priložnosti za socialno, duševno, kulturno in fizično dobrobit; poziva Komisijo, naj predlaga ambiciozno strategijo za boj proti revščini in jamstvu za otroke dodeli večji

proračun; poziva Komisijo, naj poskrbi, da bo prihodnje jamstvo za otroke zagotavljalo enak dostop otrok do brezplačnega zdravstvenega varstva, izobraževanja, otroškega varstva, dostojnega bivališča in ustrezne prehrane;

13. meni, da morajo reforme in naložbe za trajnostne rast in večjo pravičnost v nacionalnih načrtih za okrevanje in odpornost obravnavati strukturne pomanjkljivosti socialnih storitev in sistemov socialne zaščite ter okrepiti njihovo odpornost; ponavlja pomen kohezijske politike, za katero meni, da jo je treba razumeti kot strategijo za spodbujanje in podpiranje „splošnega skladnega razvoja“ držav članic in regij s ciljem povečanja ekonomskega in teritorialnega razvoja ter zmanjšanja razlik v EU s posebnim poudarkom na najrevnejših regijah; v zvezi s tem poudarja, da bi morale reforme in naložbe v socialno in teritorialno kohezijo prispevati tudi k boju proti revščini in brezposelnosti ter k ustvarjanju visokokakovostnih in stabilnih delovnih mest, integraciji in vključevanju prikrajšanih skupin, omogočiti krepitev socialnega dialoga, podjetništva, socialne infrastrukture ter sistemov socialne zaščite in socialnega varstva;

14. meni, da morajo biti za odporno EU vse politike osredotočene na zagotavljanje trajnega okrevanja ter da se moramo pri tem izogibati prezgodnji odpravi ukrepov in finančnih orodij, da bomo z njimi podpirali podjetja in delavce, po potrebi pa jih je treba še okrepiti; pozdravlja uporabo splošne odstopne klavzule v okviru Pakta za stabilnost in rast vsaj do konca leta 2021; pričakuje, da se bo še naprej uporabljala, dokler bo to utemeljeno; vztraja, da bi se morali vsi prihodnji programi prilagajanja osredotočati na trajnostno rast in ustvarjanje kakovostnih delovnih mest ter biti usklajeni in ne bi smeli ovirati reform ali naložb v socialni napredek pri doseganju socialnih mejnikov in ciljev, opredeljenih v procesu evropskega semestra in nacionalnih programih za okrevanje in odpornost, zlasti napredka pri zmanjševanju revščine in neenakosti; poudarja, da bo treba v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost državam članicam zagotoviti finančno podporo pri doseganju teh socialnih mejnikov in ciljev; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo trajnostne naložbe in podprejo mala in srednja podjetja ter njihove zaposlene pri prehodu na bolj digitalno in zeleno gospodarstvo in ponovnem zagonu gospodarske dejavnosti ter naj ustrezno upoštevajo mala in srednja podjetja, tako da analizirajo možne učinke politik fiskalne konsolidacije nanje, saj so eno glavnih gonil gospodarstva EU in bistvena za trajnostno rast;

15. meni, da se mora okvir gospodarskega upravljanja izogibati procikličnosti, ki bi lahko povzročila povečanje revščine in neenakosti ter odstopanje od socialnih ciljev, dogovorjenih v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost; poziva, naj se v skladu s členom 9 PDEU ocenijo morebitne negativne socialne posledice prenehanja veljavnosti splošne odstopne klavzule; poziva Komisijo in države članice, naj v okviru dialoga o okrevanju in odpornosti ter medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje sodelujejo z Evropskim parlamentom, da bi predlagale potrebne spremembe gospodarskega upravljanja, ki bi zagotovile socialni napredek in zaščitile najranljivejše pred morebitnimi posledicami prihodnjih programov prilagajanja;

16. priznava, da je Instrument Evropske unije za okrevanje obsežen, vendar obžaluje, da je zaradi omejenega proračuna EU, njegove v odhodke usmerjene narave ter njegovega načela ravnovesja zelo omejena tudi njegova funkcija prerazporejanja in stabilizacije; priznava pomen socialne in kohezijske politike ter pričakuje njuno okrepitev, če se bo pojavila potreba po tem; poudarja, da je zato toliko bolj pomembno v celoti izkoristiti vse možnosti iz večletnega finančnega okvira, evropsokega instrumenta za okrevanje in sistema virov lastnih sredstev, da bi podprli okrevanje na nacionalni ravni, socialno pravičnost ter okoljsko, gospodarsko, socialno in vključujočo odpornost ter da bi spodbudili socialne politike in naložbe, hkrati pa okrepili proračun EU s širšim portfeljem lastnih sredstev;

17. meni, da je treba v okviru evropskega instrumenta za okrevanje kot tudi večletnega finančnega okvira in proračuna EU usmeriti naložbe v socialne cilje, zlasti socialni napredek, kot je določen v členih 3 PEU in 9 PDEU, v enaki višini kot okoljske in digitalne naložbe, ter da bi moralo biti zmanjšanje revščine in neenakosti horizontalno vodilo pri vseh odhodkih; meni, da bi bilo morda treba okrepiti funkcije prerazporejanja in stabilizacije proračuna EU, da bi omogočili zanesljivo in vključujoče okrevanje; poziva države članice, naj v celoti izkoristijo vse možnosti iz večletnega finančnega okvira, evropskega instrumenta za okrevanje in sistema lastnih sredstev, da bi v procesu nacionalnega okrevanja podprle izvajanje socialnih ciljev in zagotavljanje socialne pravičnosti ter tako okrepile socialne ambicije tako v večletnem finančnem okviru kot mehanizmu za okrevanje in odpornost; poziva države članice, naj pospešijo izvajanje programov in skladov večletnega finančnega okvira 2014–2020 in nujno ratificirajo Sklep (EU, Euratom) 2020/2053, in poudarja, da bo izvajanje načrta za uvedbo novih lastnih sredstev ključnega pomena za povračilo porabljenih sredstev v okviru mehanizma EU za okrevanje, ne da bi se zaradi tega v večletnem finančnem okviru 2021–2027 neupravičeno zmanjšali odhodki EU ali naložbe v politike zaposlovanja in socialne politike;

18. pozdravlja, da so v evropski semester vključeni elementi, ki se nanašajo na posebne dejavnosti v sektorjih izobraževanja, kulture, športa in medijev, ki se izvajajo v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost; poziva Komisijo, naj pozorno spremlja poročila držav članic o napredku pri izvajanju nacionalnih programov reform v okviru evropskega semestra, da bi preverila, v kolikšni meri so bili doseženi cilji mehanizma za okrevanje in odpornost;

19. poudarja, da je v letni strategiji za trajnostno rast za leto 2021 omenjeno uresničevanje cilja EU glede konkurenčne trajnostnosti, vendar ta pojem ni opredeljen kot cilj v primarnih pogodbah EU niti ni vključen v cilje OZN za trajnostni razvoj; zato poziva Komisijo, naj uresniči cilje, opredeljene v členu 3 PEU in členih 8–11 PDEU, ter naj natančneje opredeli odpornost, saj ni samo zmožnost biti kos izzivom, ampak tudi izvesti različne vrste prehoda na trajnosten, pravičen in demokratičen način ([33]);

20. poudarja, da je socialni napredek eden od ciljev EU, določen s členom 3(3) PEU; ugotavlja, da mora sporazum o večletnem finančnem okviru ustrezno obravnavati resne socialne posledice pandemije covida-19 in potrebe po odločnem odzivu z naložbami v preprečevanje nadaljnjega povečevanja brezposelnosti, revščine in socialne izključenosti, pri čemer nihče ne sme biti zapostavljen; poudarja, da mora biti socialni napredek prednostna naloga za naložbe, skupaj z zelenim in digitalnim prehodom, da bi vse člane naših družb, zlasti najranljivejše, zaščitili pred negativnimi posledicami sedanje krize in zmanjšali neenakosti; želi spomniti, da so po ocenah Komisije potrebne naložbe v socialno infrastrukturo v višini 192 milijard EUR, od tega 62 % za zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo (57 milijard za cenovno dostopna stanovanja, 70 milijard za zdravstvo, 50 milijard za dolgotrajno oskrbo ter 15 milijard za izobraževanje in vseživljenjsko učenje) ([34]); ponovno poudarja pomen projektov, ki ustvarjajo pozitivne socialne učinke in krepijo socialno vključenost; opozarja, da je treba načrte socialnega napredka vključiti v nacionalne načrte za okrevanje in odpornost z opisom izvajanja evropskega stebra socialnih pravic in socialnih naložb, da bi zmanjšali naložbeno vrzel pri socialni infrastrukturi; poudarja, da ima Evropski parlament pomembno vlogo sozakonodajalca, in poziva, naj se upošteva njegov prispevek in se tako v načrtih za okrevanje in odpornost zagotovi demokratično spremljanje; poziva države članice, naj vzpostavijo mehanizme, ki bodo zagotavljali dialog z regionalnimi socialnimi partnerji;

21. poziva države članice, naj povečajo delež BPD, namenjen za izobraževanje, in v svoje nacionalne načrte za okrevanje in odpornost vključijo ambiciozne naložbe za vse ravni izobraževanja, tudi za poklicno izobraževanje in usposabljanje, izpopolnjevanje in prekvalifikacijo, kar je pogoj za gospodarsko okrevanje, ki spodbuja socialno kohezijo in odpravlja neenakosti;

Socialna razsežnost

22. poziva Komisijo in države članice, naj dejavno preprečujejo digitalni razkorak pri dostopu do javnih storitev, ki so bile med pandemijo covida-19 v velikem obsegu digitalizirane, tako da se zagotovi podpora EU, tudi finančna, za socialne inovacije na lokalni ravni za lažji dostop do javnih storitev, vključno s krepitvijo zmogljivosti ter nadgradnjo inovativnih pobud „od spodaj navzgor“ za e-vključenost in podatkovno pismenost, da bi imeli vsi v EU zagotovljen dostop do visokokakovostnih in uporabniku prijaznih storitev splošnega interesa; poudarja, kako pomembno je še naprej izboljševati digitalna znanja in spretnosti ter spodbujati digitalno preobrazbo podjetij in javnih uprav; poudarja, da lahko digitalizacija javnih storitev prispeva k pravični mobilnosti delovne sile, zlasti glede na koordinacijo sistemov socialne varnosti, ter poziva države članice, naj se tej digitalizaciji zavežejo; poudarja, da bi se morale države članice osredotočiti tudi na inovacije in naložbe v boljšo povezljivost in infrastrukturo za mestna in podeželska gospodinjstva ter vzdolž glavnih prometnih koridorjev;

23. poziva države članice, naj sprejmejo potrebne ukrepe za okrepitev svoje digitalne infrastrukture, povezljivosti in izobraževalnih metod, ki jih uporabljajo v šolah, na univerzah in v učnih centrih, pospešijo reforme za digitalno preobrazbo, da bodo od nje imeli koristi vsi v EU, ter naj si še posebej prizadevajo zagotoviti, da bo izobraževanje prek spleta dostopno vsem; v zvezi s tem opozarja, da je treba ustrezno usposobiti učitelje, vodje usposabljanja in starše, ki imajo

([33]) Sporočilo Komisije z dne 9. septembra 2020 z naslovom Poročilo o strateškem predvidevanju za leto 2020 – načrtovanje poti k odpornejši Evropi (COM(2020)0493).

([34]) Delovni dokument služb Komisije z dne 27. maja 2020 z naslovom „Identifying Europe's recovery needs“ (Prepoznavanje potreb Evrope za okrevanje) (SWD(2020)0098).

ključno vlogo pri digitalni preobrazbi, zlasti v zvezi z novimi oblikami, kot sta učenje na daljavo in kombinirano učenje; poudarja, da je treba temeljito oceniti učinek prevelike izpostavljenosti digitalnemu svetu, in poziva k ukrepom za boljše razumevanje tveganj, ki jih prinašajo digitalne tehnologije, ki lahko prizadenejo zlasti otroke in mlade; poudarja, da dostop do digitalnega in spletnega izobraževanja dolgoročno ni mišljen kot nadomestilo, temveč kot dopolnilo neposredni interakciji med učitelji in učenci, saj lahko samo učenje z osebnim stikom učinkovito zagotavlja pridobivanje medosebnih in socialnih spretnosti;

24. poudarja, da morajo Komisija in države članice pridobiti boljše in bolj usklajene podatke o številu brezdomcev v EU, saj je to podlaga za učinkovito javno politiko;

25. poudarja pomen naložb v socialne pravice, pa tudi prizadevanj za vključevanje načela evropskega stebra socialnih pravic, pri čemer je treba ustrezno upoštevati različna socialno-gospodarska okolja in nacionalne sisteme ter vlogo socialnih partnerjev;

26. je zaskrbljen zaradi visokih zneskov davčnih prihodkov, ki so izpadli zaradi obsežnega izogibanja davkom; poziva Svet, naj pospeši pogajanja za zakonodajo o javnem poročanju po državah in o skupni konsolidirani osnovi za davek od dohodkov pravnih oseb ter naj pregleda merila Skupine za kodeks ravnanja pri obdavčitvi podjetij in merila za seznam EU z nekooperativnimi jurisdikcijami;

27. poziva Komisijo in Svet, naj storita vse, kar je v njuni moči, za boj proti davčnim goljufijam in izogibanju davkom ter za učinkovito preprečevanje škodljivih davčnih praks, ki jih uporabljajo nekatere države članice;

28. obžaluje, da je način predstavitve podatkov v skupnem poročilu o zaposlovanju nejasen in da so podatki o gibanju plač, produktivnosti, kapitalskih dobičkih, subvencijah in davčnih olajšavah za podjetja ali davčnem primežu stroškov dela in kapitala pogosto nezadostni ali težko primerljivi; opozarja, da se ne meri multifaktorska produktivnost; poziva države članice, naj indeks enakosti spolov vključijo med orodja evropskega semestra in analizirajo strukturne reforme z vidika spola; poudarja, da je za razumevanje novih zahtev, oblik vedenja in odzivanja potrebno boljše zbiranje, spremljanje in uporaba sedanjih in novih oblik podatkov in dokazov; je zaskrbljen, ker ni sklicev na boj proti diskriminaciji in rasizmu ter na zagotavljanje enakih možnosti in dostojnega življenja vsem skupinam, vključno z otroki in njihovim dostopom do izobraževanja; poziva Komisijo, naj okrepi izvajanje protidiskriminacijske zakonodaje, politike in prakse, da bi se učinkovito borili proti vsem oblikam diskriminacije, vključno z anticiganizmom, ter v ukrepih za okrevanje ohranili socialno, duševno, kulturno in fizično dobrobit;

29. poziva Komisijo in države članice, naj pripravijo sveženj o trajnostnem in kakovostnem zaposlovanju, ob upoštevanju različnih oblik nacionalnih praks ter vloge socialnih partnerjev in kolektivnih pogajanj, vključno zakonodajnimi pobudami za izboljšanje plač, pa tudi za zagotavljanje dostojnih delovnih pogojev za vse, s posebnim poudarkom na delu na daljavo, pravici do odklopa, usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja, duševnem dobrem počutju na delovnem mestu, starševskem in skrbniškem dopustu, zdravju in varnosti pri delu, pravicah platformnih delavcev, zagotavljanju kakovostnih delovnih mest za kritične delavce ter krepitvi demokracije na delovnem mestu in vloge socialnih partnerjev ter kolektivnih pogajanj; poudarja, da je ustvarjanje kakovostnih delovnih mest eden od ciljev uredbe o mehanizmu za okrevanje in odpornost in da je treba to doseči s celovitim svežnjem reform in naložb ter ukrepov za zagotavljanje stabilnih pogodb, dostojnih plač, pokritosti s kolektivnimi pogajanji in minimalne ravni socialne zaščite, vključno z dostojnimi pokojninami, ki morajo biti nad pragom revščine; poziva Komisijo, naj te kazalnike vključi v smernice za ocenjevanje družbenega napredka v nacionalnih načrtih za okrevanje in odpornost; poudarja, da morajo biti reforme trga dela, ki se izvajajo v nacionalnih načrtih za okrevanje in odpornost, v skladu z doseganjem teh ciljev;

30. ugotavlja, da so makroekonomske politike, ki zagotavljajo visoko stopnjo kakovostnih zaposlitev in pravično obdavčitev, bistvene za vzdržnost naših nacionalnih pokojninskih sistemov v demografskem okviru staranja prebivalstva držav članic; poudarja, da je potrebna še naprej podpirati delavce in podjetja držav članic, ko si ob krizi zaradi covida-19 vztrajno prizadevajo za makroekonomsko stabilnost; poziva k usklajenemu pristopu na ravni EU, da bi preprečili nepošteno in nezdravo konkurenco na področju stroškov dela in povečali navzgor usmerjeno socialno konvergenco za vse;

31. poudarja, da so socialni dialog in kolektivna pogajanja najpomembnejši instrument za delodajalce in sindikate, saj jim pomagajo pri določanju poštenih plač in delovnih pogojev, ter da močni sistemi kolektivnih pogajanj krepijo odpornost držav članic v času gospodarskih kriz; je trdno prepričan, da bi moralo demokratično, odporno in socialno pravično okrevanje temeljiti na socialnem dialogu in kolektivnih pogajanjih; znova poudarja, da bi morale države članice sprejeti ukrepe, s katerimi bi spodbudile intenzivno prisotnost sindikatov in zaobrnile trend krčenja kolektivnih pogajanj; poudarja, da je pomembno zagotoviti, da so delavci v EU zaščiteni z ustreznimi minimalnimi plačami, z zakonodajo ali s kolektivnimi pogodbami, s čimer se jim zagotovi dostojen življenjski standard ne glede na to, kje delajo; v zvezi s tem pozdravlja predlog Komisije za direktivo o ustreznih minimalnih plačah v Evropski uniji, s katero želi povečati obseg kolektivnih pogajanj in zagotoviti, da bodo delavci v Evropski uniji zaščiteni z ustrezno visoko minimalno plačo;

32. poziva države članice, naj sprejmejo ukrepe za spodbujanje dejanskega dostopa do sistemov socialne zaščite, da bi vsem delavcem (zlasti ranljivim delavcem, kot so tisti z nestandardnimi oblikami dela, samozaposleni, migranti in invalidi) zagotovili ustrezno minimalno raven socialne zaščite, zlasti v skladu s Priporočilom Sveta z dne 8. novembra 2019 o dostopu delavcev in samozaposlenih oseb do socialne zaščite ([35]); ponovno pozdravlja sprejetje tega priporočila kot prvi korak in zavezo Komisije k okrepitvi sistemov socialne zaščite v EU, a poudarja, da je treba dejansko uveljaviti splošni dostop do socialne zaščite, zlasti v sedanjih težkih razmerah; poziva države članice, naj razvijejo in povečajo spodbude za povečanje zaposlitvenih možnosti za starejše delavce, hkrati pa zagotovijo ustreznost in vzdržnost pokojninskih sistemov;

33. poziva Komisijo, naj prednostno objavi svojo strategijo o pravicah invalidov, države članice pa poziva, naj se zavedajo, da ukrepi, sprejeti v okviru pandemije, nesorazmerno negativno vplivajo na ranljive skupine, in skušajo ta negativni vpliv nanje izravnati;

34. želi spomniti, da je pandemija covida-19 rekordno obremenila sisteme javnega zdravstva v državah članicah, kar poudarja pomen ustreznega financiranja, zlasti z najboljšo uporabo mehanizma za okrevanje in odpornost, da bi okrepili zmogljivosti za pripravljenost na krize, in s krepitvijo socialne in institucionalne odpornosti, pa tudi pomen zmogljivosti, dostopnosti, učinkovitosti in kakovosti javnega zdravstva in sistemov zdravstva z dovolj kadra, tudi da bi pospešili usklajeno porazdelitev in hiter dostop do cepiva v vseh državah članicah za vse ljudi; v zvezi s tem pozdravlja gradnjo trdne zdravstvene unije EU; poziva države članice, naj zagotovijo enak in splošen dostop do visokokakovostnega zdravstvenega varstva, vključno s spodbujanjem preventivnega dolgoročnega zdravstva in oskrbe, s posebnim poudarkom na kakovostni oskrbi starejših, zlasti z namenskimi naložbami na tem področju ter odpravo prekarnosti in zlorabe začasnega dela v zdravstvenem sektorju;

35. poudarja, da je spoprijemanje s pandemijo pogoj za socialno in gospodarsko okrevanje ter za učinkovitost ustreznih prizadevanj; pozdravlja razvoj cepiv proti covidu-19, vendar je izjemno zaskrbljen zaradi resnih kršitev časovnega načrta za proizvodnjo in dostavo cepiv; poziva, naj se cepiva proti covidu-19 v praksi obravnavajo vsem dostopna javna dobrina; poziva Komisijo in države članice, naj odpravijo ovire in omejitve, ki jih predstavljajo patenti in pravice intelektualne lastnine, da bi zagotovile razširjeno proizvodnjo cepiv in njihovo pravočasno distribucijo v vse države in za vse ljudi;

36. želi spomniti, da so vrzeli v zaposlenosti, plačah in pokojninah med spoloma še vedno skrajno velike; poudarja, da bi morala proces evropskega semestra in mehanizem za okrevanje in odpornost prispevati k premagovanju teh izzivov; poziva h krepitvi enakosti spolov, in sicer z vključevanjem vidika spola, ter Komisijo poziva, naj pospeši uvajanje učinkovite, pregledne, celovite, v rezultate usmerjene in na uspešnosti temelječe metodologije za vse programe EU; pozdravlja namero Komisije, da uvede zavezujoče ukrepe za preglednost plač, vključno z indeksom plačne enakosti med moškimi in ženskami; poziva k hitremu sprejetju teh ukrepov, da bi preprečili poglabljanje neenakosti med spoloma; poziva države članice in Komisijo, naj podprejo podjetništvo med ženskami in jim olajšajo dostop do financiranja; poziva države članice, naj v Svetu nadaljujejo pogajanja za direktivo o zastopanosti žensk v upravnih odborih družb;

37. poziva Komisijo, naj priporočila za posamezne države v prihodnje razširi tako, da bodo vključevala tudi rezultate v zvezi z vključevanjem socialnih partnerjev v mehanizme določanja plač in njihovo učinkovitostjo pri tem;

([35]) UL C 387, 15.11.2019, str. 1.

38. poudarja, da je pravočasno, učinkovito in pravično izvajanje programa znanj in spretnosti za EU ključno za spodbujanje zaposlovanja v zdravstvenem sektorju ter odpravo pomanjkanja znanj in spretnosti na novih delovnih področjih; vendar opozarja, da program znanj in spretnosti ne zadostuje za spopadanje z vse večjo negotovostjo in revščino zaposlenih na trgu dela EU; poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da se bodo visokokakovostna, cenovno dostopna in vključujoča znanja in spretnosti ter poklicno usposabljanje razvijali s pridobivanjem in vzajemnim priznavanjem kvalifikacij ter priznavanjem in potrjevanjem kompetenc, učnih rezultatov in diplom na vseh ravneh izobraževanja, pa tudi z neformalnim učenjem s prilagojeno podporo in aktivnim nagovarjanjem, zlasti za najbolj marginalizirane skupine v družbi, s čimer bi se izognili stereotipom; poudarja, da je treba po vsej EU spodbujati vseživljenjsko učenje, saj bo to bistvenega pomena za prehod na digitalno, zeleno, konkurenčno in odporno gospodarstvo EU;

39. opozarja na pomen programov EU, kot je jamstvo za mlade, katerega sveženj je bil nedavno okrepljen; poziva države članice, naj ta program začnejo takoj izvajati v tesni povezavi s skladi EU, kot je Evropski socialni sklad plus, da bi obravnavale položaj mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposabljajo, zlasti tistih, ki živijo na podeželju in v regijah z naravnimi ali demografskimi omejitvami na trgih dela, da bi vsem mladim, mlajšim od 30 let, zagotovili kakovostno ponudbo zaposlitev, nadaljnjega izobraževanja, poklicnega izobraževanja ali usposabljanja, da bi lahko razvili spretnosti, potrebne za zaposlitvene priložnosti v številnih sektorjih, ali da bi v štirih mesecih po tem, ko so postali brezposelni ali končali formalno izobraževanje, dobili ponudbo za plačano pripravništvo ali prakso;

40. spodbuja države članice, da v luči zaprtja šol, kadar je to potrebno za boj proti pandemiji, začasno prilagodijo evropsko shemo šolskega sadja, zelenjave in mleka in tako zagotavljajo zdrave prehranjevalne navade naših otrok v tem obdobju, preprečujejo slabo prehranjenost oseb, ki jim grozita revščina in socialna izključenost, ter podpirajo lokalne proizvajalce;

41. poudarja pomen horizontalnega usklajevanja med programi EU in nacionalnimi ukrepi za socialno pravičnost in enakost, socialni razvoj in boj proti tveganju revščine in socialne izključenosti, vključno z revščino otrok, revščino zaposlenih in preprečevanjem pomanjkanja znanj in spretnosti ter dohodkovne neenakosti; opozarja, da je Evropski socialni sklad zgleden primer zgoraj omenjenega horizontalnega usklajevanja; hkrati odločno poudarja, da bi morali v vseh programih porabe prečno upoštevati učinke na socialnem področju in pri zaposlovanju;

42. poudarja, da so varovalo ter funkcija proračuna EU za najemanje in dajanje posojil, zlasti instrument EU za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah, odličen zgled, kako se lahko posojilna zmogljivost in ugled proračuna EU uporabita za podporo ukrepom držav članic v skladu s prednostnimi nalogami EU, zlasti v izrednih razmerah zaradi zdravstvene in gospodarske krize, ki je brez primere v zgodovini EU;

43. poziva k boljšemu usklajevanju med okoljskimi, gospodarskimi in socialnimi politikami ter med različnimi skladi za oživitev gospodarstva in strukturnimi skladi, da se izboljšajo sinergije in povečajo sredstva za socialne naložbe, vključno s tistimi, ki so namenjena prvim reševalcem v krizi, kot so kritični delavci, pri čemer je treba upoštevati načelo, da nihče ne sme biti zapostavljen; poziva Komisijo in države članice, naj vključijo vse ustrezne nacionalne, regionalne in lokalne organe na ustreznih ravneh, da bodo prispevali k oblikovanju in izvajanju ukrepov, povezanih z evropskim semestrom, zlasti na zdravstvenem in socialnem področju, ki pogosto izpadeta iz gospodarskih in fiskalnih odločitev;

44. pozdravlja, da je bila v evropski semester vključena cenovna dostopnost bivališč; poziva Komisijo, naj predlaga okvirno strategijo EU za nacionalne strategije za brezdomstvo, in poziva vse države članice, naj sprejmejo načelo „Housing First“ (najprej stanovanje), ki pripomore k znatnemu zmanjšanju brezdomstva, pri čemer naj dajo brezdomcem prednost pri zagotavljanju trajne nastanitve, predlagajo načine za odpravo energetske revščine, ukinejo deložacije in brezdomcev več ne kriminalizirajo; poleg tega poudarja, da je treba zbirati boljše in bolj usklajene podatke o brezdomcih v EU; poziva Komisijo in države članice, naj v okviru zelenega dogovora predložijo konkretne predloge za ustrezno obravnavo energijske revščine;

45. poziva Komisijo, naj predstavi instrument za dolgoročno učinkovito blaženje posledic asimetričnih pretresov, na primer ustrezen in izvedljiv sistem (po)zavarovanja za primer brezposelnosti, s katerim bi lahko podprli nacionalne sheme, kadar bi del EU doživel začasen gospodarski pretres; poudarja, da je izjemno pomembno podpirati naložbe in dostop do financiranja v EU, da bi pomagali malim in srednjim podjetjem, ki imajo težave s plačilno sposobnostjo, odpirali kakovostna delovna mesta v strateških sektorjih ter spodbujali teritorialno, gospodarsko in socialno kohezijo v EU; poudarja, da bi lahko za zmanjšanje posledic koronavirusne krize na področju zaposlovanja uporabili novi Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji za presežne delavce; poziva države članice, naj Komisiji hitro pošljejo zahtevke za financiranje, da bi delavce v EU, ki so zaradi covida-19 izgubili zaposlitev, podprle pri preusposabljanju, prekvalifikaciji in ponovni vključitvi na trg dela;

46. pozdravlja, da se Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji uporablja tudi za odzivanje na aktualno pandemijo, tako da se prek njega pomaga podjetjem v EU, ki se morajo prestrukturirati; ugotavlja, da je bil prag za dostop presežnih delavcev do sklada znižan na najmanj 200 ter da bi lahko to orodje EU pomagalo financirati personalizirane podporne ukrepe, kot so prilagojeni tečaji usposabljanja, preusposabljanje in izpopolnjevanje; poziva zadevne institucije EU, naj bodo fleksibilne in hitro obdelajo vloge za njegovo uporabo, da bodo lahko sredstva dana na voljo v čim krajšem možnem času;

47. poudarja, da pojav bega možganov povečuje razkorak v gospodarskem in socialnem razvoju v EU; poziva Komisijo, naj oceni beg možganov v nekaterih regijah in sektorjih ter po potrebi predlaga podporne ukrepe in podpre mobilne delavce z zagotavljanjem prostega gibanja delavcev brez omejitev in izboljšano prenosljivostjo pravic; poziva Komisijo, naj pripravi predlog za digitalno evropsko številko socialnega zavarovanja;

48. opozarja, da je treba zagotoviti posebno podporo medijskemu sektorju, ki ima ključno vlogo v naših demokracijah, in sicer na način, ki spoštuje in spodbuja svobodo in pluralnost medijev v času, ko v spletnem okolju vse bolj prevladuje nekaj velikih akterjev z vse večjo tržno močjo in gibljivimi davčnimi osnovami, kar včasih številna manjša podjetja EU ovira pri zagonu in širitvi na enotnem trgu, kot je poudarjeno v sporočilu Komisije o letni strategiji EU za trajnostno rast 2021 ([36]); opozarja države članice, da je Komisija v akcijskem načrtu za medije, ki je bil predstavljen 3. decembra 2020, določila posebne ukrepe, ki naj bi sektorjem radiodifuzije, časopisja in kinematografije pomagali, da si opomorejo od velike izgube prihodkov iz oglaševanja zaradi omejitve gibanja, ki jo je prinesla pandemija, ter spodbujali pripravo in distribucijo digitalnih vsebin;

49. poudarja, da bi bilo treba razmisliti o poštenih pogojih za podjetja, ki želijo pridobiti javna sredstva in podporo, da te podpore ne bi prejela podjetja s sedežem v jurisdikcijah iz Priloge I k sklepom Sveta o revidiranem seznamu EU z jurisdikcijami, ki niso pripravljene sodelovati v davčne namene ([37]), in poudarja, da ne bi smela onemogočati kolektivnih pogajanj ali udeležbe delavcev v odločanju ali soodločanje delavcev v podjetjih v skladu z nacionalno zakonodajo in prakso, obenem pa bi morala biti sredstva in podpora pogojeni z ohranitvijo enake ravni delovnih in zaposlitvenih pogojev in pravic, vključno z zaščito pred odpuščanjem in zniževanjem plač, ter s tem, da se ne smejo izplačevati bonusi za upravitelje in delničarske dividende;

50. poudarja, da bi morala biti zato v evropski semester še naprej vključena ocena pravne države in učinkovitosti pravosodnega sistema;

o

o o

51. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

([36]) Sporočilo Komisije z dne 17. septembra 2020 o letni strategiji za trajnostno rast za leto 2021 (COM(2020)0575).
([37]) UL C 64, 27.2.2020, str. 8.